

"NIEUWE OPVATTINGEN INZAKE STADSVERNIEUWING: EINDELIJK KONKRETE MAATREGELEN."
EEN WANSMAKELIJKE KLUCHT IN EEN GOTHISCHE SALONSFEER.

In de Gothische zaal van het Brusselse Stadhuis kwamen op 8 november de leden van de Brusselse Regionale voor Stedebouw (promotoren, immobiliën-makelaars, beleggers, aannemers, afgevaardigden van ondernemingen, banken en verzekeringsmaatschappijen, architecten en stedenbouwkundigen) onder voorzitterschap van de heer Ph. Van Den Borre (tevens directeur-generaal van de administratie van Stedebouw) met hun genodigden (beleids mensen, ambtenaren en geïnteresseerden) bijeen. Op het programma stond de bespreking van het "VOORONTWERP VAN ORGANIEKE WET OP DE STADSVERNIEUWING VOOR BRUSSEL" - officieel: "LA RENOVATION URBAINE A BRUXELLES - AVANT-PROJET DE LOI ORGANIQUE" daar de tekst alleen in het Frans bestaat.

Dit voorontwerp van wet werd voorgesteld als een initiatief van de Brusselse Gewestelijke Overheid; er werd tevens gewezen op het konfidentieel karakter van de wettekst die toch aan alle aanwezigen werd uitgedeeld.

Na de openingsrede die door Minister Hatry werd gehouden kreeg de heer Artiges de kans om in zijn zaal enkele woorden tot de genodigden te richten. De rest van de voormiddag werd gewijd aan de uiteenzetting van meester P. Lambert, advocaat (die voor het Brusselse Gewest optreedt voor geschillen bij de Raad van State). Hij schetste de historiek van de wetgeving inzake stadsvernieuwing om uiteindelijk het nieuwe voorontwerp van wet (voor een groot deel slechts een lichte variëteit op de wet op de onteigening voor openbaar nut) in detail voor te stellen.

Na een - in verhouding tot de kwaliteit - dure lunch in het Amigo-hotel, kregen de genodigde sprekers het woord. Praktisch allen kwamen uit dezelfde hoek en verdedigden het standpunt van eigenaars, ondernemingen, promotoren, verenigingen van de vastgoedsector, immobiliën-makelaars, architecten en stedenbouwkundigen. Allen maakten voorbehoud i.v.m. aspecten van het voorgestelde wetsontwerp. De twee laatst vermelde sprekers maakten ook van de gelegenheid gebruik om kritiek uit te brengen, enerzijds op het beleid van de Regie der Gebouwen i.v.m. de perikelen rond de gebouwen van de Kunstberg naast de grafkelder voor Moderne Kunst en anderzijds op negatieve uitspraken van Minister Hatry betreffende de "verlamende werking van buurtkomitees" en goedkope woordspelingen van Meester Lambert op "concertations-contestations". Er werd door dezelfde spreker ook fel ingegaan tegen de en-kommissionering als ondemokratisch instrument t.o.v. het openbaar overleg, wanneer Stedebouw toch ieders zaak moet zijn.

Vóór het begin van de vergadering werd door BRAL aan de aanwezigen een tekst uitgereikt waarin het BRAL-standpunt i.v.m. het voorontwerp in beide landstalen duidelijk werd gemaakt. Het feit dat de wettekst vooraf door "buitenstaanders" bekend, geanalyseerd en afgekeurd was, wakte bij de inrichters duidelijk wrevel.

Dit ongemak ging crescendo toen 's namiddags mevrouw C. Goor, Brussels Staatssekretaris bevoegd voor Stadsvernieuwing, haar intrede deed. Gans het spektakel werd ongeloofwaardig toen op dat ogenblik een verveelde heer Van den Borre (hij had tijdens de toespraken de BRAL-tekst gelezen) mevrouw Goor trachtte gerust te stellen door te beweren dat met het uitdelen van de wet-tekst haar medewerkers haar niet ontrouw waren geweest, en Mevrouw de Minister moest ook de moeite niet doen om de uitgedeelde wettekst - nu plots voorgesteld als zijnde een initiatief van de Brusselse Regionale - te lezen daar het om een oude versie ging.

Alle sprekers die daarna hun betoog nog moesten houden, staken hun onwennigheid niet onder stoelen of banken: zij wisten meteen niet meer of hun betoog nog wel op de juiste tekst betrekking had.

De slottoespraak werd gehouden door mevrouw Goor. Als belangrijk element hierin onthouden wij dat de Regionale Adviescommissie (CRAP) opnieuw in het leven zou geroepen worden.

WAT TE ONTHOUDEN VAN HET VOORGESTELDE VOORONTWERP?

De heer Van den Borre, auteur van het voorontwerp, had de bedoeling om, met behulp van een nieuw plantype, nl. een plan van aanleg en vernieuwing, te kunnen beschikken over een soepel werkinstrument daar de bestaande plannen van aanleg te strak en hun procedure te zwaar zouden zijn. Met het voorgesteld plan zouden renovatiegebieden afgebakend en in samenwerking met de privé-sektor door overleg (in beperkte kommissies) een renovatie-programma opgesteld kunnen worden. Er zou daarbij inzake bestemmingen een zeer ruime vrijheid bestaan daar het voorgestelde Plan van Aanleg en Renovatie van het Gewestplan zou mogen afwijken.

Men begrijpt onmiddellijk de achter liggende idee: veeg het Gewestplan van de baan en alle economische krachten krijgen weer vrij spel in Brussel.

Als financieel hulpmiddel voor de stadsvernieuwing zou een Regionaal Renovatiefonds opgericht worden waarvan de Algemeen-Beheerder niemand minder zou zijn dan de Directeur-Generaal van de Administratie van Stedebouw.

Of de Raad van State, aan wie het voorontwerp van wet nu voorgelegd moet worden, de afwijkingsmogelijkheid van dit nieuw soort lokaal aanlegplan t.o.v. het Gewestplan zal aanvaarden blijft nog zeer de vraag.

De tekst, die bij het begin van de vergadering aan de aanwezigen werd uitgereikt, staat als "BRALSTANDPUNT" te lezen op de volgende bladzijden.

unt bralstandpunt bralstan

SOCIALE STADSVERNIEUWING TE BRUSSEL?

Een "voorontwerp" van organieke wet...

Op de werelddag van de stedebouw 1984 wordt er in Brussel een voorontwerp van organieke wet voorgesteld die als doel heeft de "stadsvernieuwing" in het Brusselse Gewest te reorganiseren.

Bij lezing van dit voorontwerp-proefballon kunnen wij onze verbazing moeilijk verbergen. Al wie enigszins vertrouwd is met de stadsvernieuwingsproblematiek en het denken daaromtrent, houdt het niet voor mogelijk dat er nog zulke voorbijgestreefde, eenzijdige en onduidelijke voorstellen aan het papier toevertrouwd kunnen worden. Na al wat er de laatste jaren en vooral tijdens Europese Stadsvernieuwingscampagnes van 80-81 gebeurde.

Vorbijgestreefd, omdat het voorontwerp nog steeds grotendeels gestoeld is op een meer dan 20 jaar oude en steeds meer in vraag gestelds wet van 62 op de stedebouw. Eenzijdig, omdat dit voorontwerp nog steeds stadsvernieuwing definieert als een grond- en betontransaktie zonder maar ook één woord te reppen over de sociale aspecten.

Onduidelijk, omdat een reeks begrippen ingevoerd worden die noch in de bestaande wetgeving, noch in het voorontwerp zelf verklaard worden en die door hun vaagheid slechts vraagtekens oproepen.

Dit voorontwerp lijkt te kaderen in de aangroeiende hetse tegen ons gewestplan en de uithollingen van het overleg in het algemeen. Het situeert zich eveneens tussen de vele hernieuwingspogingen van de wet van 62 die ook in Vlaanderen en Wallonië lopen. En tenslotte lijkt het ons een afgedreven vrucht van het gekakketak tussen de hoogste regionen van administratie en kabinetten.

Dit voorontwerp kwam tot stand in de cenakels van de Brusselse Regionale voor Stedebouw, een verzameling van makelaars, promotoren, ondernemers en banken, gesteund door enkele urbanisten en ambtenaren onder het voorzitterschap van de Directeur Generaal van Administratie Stedebouw.

Deze lobby ziet onze stad blijkbaar alleen als koopwaar, als optelsom van verhandelbare vierkante meters gronden en verdiepingen, als markt voor bouw- en immobiliën transakties. Het is dan ook typerend dat zij als enige gesprekspartner buiten hun kring, de eigenaars op hun "studiedag" hebben uitgenodigd.

Dit voorontwerp is voor hen die werkelijk bezorgd zijn om het leven in onze stad en dit in al zijn aspecten (-sociaal, kulturele en economische-), onaanvaardbaar en onbespreekbaar. We gaan hier dan ook niet in op de details.

unt bralstandpunt bralstan

unt bralstandpunt bralstan

Het standpunt van de Brusselse Raad voor het Leefmilieu.
Een standpunt VOOR de bewoners.

Reeds vóór 1980 pleitten wij voor een gekoördineerde aanpak van de Sociale Stadsvernieuwing in Brussel. De bestaande wetgeving hierover, die een afspiegeling is van de bevoegdheidsverwarring tussen Gewest, Agglomeratie en Gemeenten, is verre van efficiënt en de budgetten voldoen niet.

Brussel, als Europese hoofdstad, heeft inzake stadsvernieuwing meer dan één straat achterstand op eender welke andere middelgrote Europese stad.

Het bilan is snel gemaakt: van stadsvernieuwingsoperaties van enige omvang is hier nog steeds geen spoor. Men voert al meer dan 10 jaar het voorbeeld van de Marollen ten tonele als pilootproject, maar men heeft er nog steeds geen lessen uitgetrokken. Integendeel, men laat de ontstane problemen rotten zodanig dat het project als negatief overkomt.

De stad Brussel heeft, met inzet van miljarden, haar eigen patrimonium, lonkend naar de welstellende belastingbetaler, vernieuwd.

Het Agglomeratie-Bedrijf heeft, met enige verbeelding en schaarse middelen, lovenswaardige pogingen ondernomen in de Kruidtuinwijk, maar niemand neemt er lering van.

De enkele huizen hier en dungezaaide pleintjes daar, vormen slechts zoveel druppels op de gloeiende plaat.

Wat betekent een gekoördineerde aanpak?

Dit betekent dat er een planningsmethodiek ontwikkeld wordt, aangepast aan het probleem; dat er voldoende middelen - ook en vooral in krisistijd - beschikbaar komen; dat alle aspecten, zowel economische als sociale en kulturele, in rekening gebracht worden.

Stadsvernieuwing is een zaak van beter leefbaar maken en investeren in de toekomst, en daarin spelen bouwrelance en tewerkstelling, naast gezond wonen, leefbare bedrijven, florerende handelszaken, goed ingeplante administraties, parken en pleinen, vlot verkeer en gemeenschappelijk vervoer, een rol. Maar stadsvernieuwing is geen zaak van bouwrelance en immobiëlenmarkt-ondersteuning alléén.

Stadsvernieuwing is efficiënt gebruik van de schaarse ruimte en dus ook bescherming van de nog open ruimten en landschappen.

Stadsvernieuwing moet gebeuren in overleg en met inzet van alle krachten, dat wil zeggen dat alle belanghebbenden bij de voorbereiding, de planning, de uitvoering en het beheer betrokken worden.

unt bralstandpunt bralstan

unt bralstandpunt bralstan

Alle belanghebbenden, dus: eigenaars én huurders, bewoners én gebruikers, bouwers én investeerders, openbare én privé-sektor. Om een goed evenwicht te bewaren in deze belangenjungle is een permanent en gestructureerd overleg noodzakelijk op verschillende niveau's zowel regionaal als lokaal, in de buurten en lokale gemeenschappen; de participatie moet georganiseerd worden.

Stadsvernieuwing eist prioriteiten, het is duidelijk dat de oudste buurten, de 19de eeuwse gordel, de volksbuurten er het ergst aan toe zijn, daar moeten dus de inspanningen op gericht zijn, omdat daar juist de meest rechthebbende mensen wonen, die niet eigenmachtig hun situatie kunnen oplossen.

Daarom moet ook bij stadsvernieuwingsplanning het sociale minstens even belangrijk zijn als het bouwtechnische; de ingrepen moeten sociaal begeleid worden door buurt- en opbouwwerken.

Wie zijn wij:

Wij zijn ook architecten, sociologen, stedebouwkundigen, ambtenaren, sociale en kulturele werkers, planologen - bewoners van deze stad-. Brusselaars-deskundigen die echter verder trachten te zien dan het enge vakgebied en het onmiddellijke winstbejag. Wij zijn er vooral van overtuigd dat een goed draaiende stad met bewuste en ondernemende burgers een welvarende stad is.

8 november 1984.

unt bralstandpunt bralstan

1947

1947

1947

1947

1947

1947